

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie medievală, premodernă și istoria artei
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istorie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria istoriografiei românești						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof.univ. dr. Radosav Doru						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Miron Greta						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ		Din care: 3.5 curs		3.6 seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp:					Or e
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					3
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					4
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					4
Tutoriat					
Examinări					
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	11				
3.8 Total ore pe semestru	42				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• sală dotată cu calculator și videoproiector

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Asimilarea și utilizarea conceptelor specifice domeniului • Capacitatea de a proiecta și implementa un proiect de cercetare • Capacitatea de a colecta și evalua date • Capacitatea de a analiza un text istoric
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltare gândirii critice • Analiza și sinteza • Vorbirea în public și abilități de prezentare • Muncă în echipă • Competențe digitale

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Îmi propun prin seminarul de istoria historiografiei românești să ofer o viziune de ansamblu asupra evoluției scrisului istoric de la începuturile sale până în contemporaneitate, caracterizând principalele epoci și curente historiografice. Cursul se focusează pe desprinderea caracteristicilor scriiturii determinate de definirea termenului istorie, concepția despre timp, genurile istorice cultivate, categoriile de surse utilizate, metodele de informare și modalitățile de alcătuire/scriere a unui text istoric. În relație cu această problematică discut și conceptele de obiectivitate, subiectivitate și adevăr istoric. Unul din obiectivele principale este acela de a surprinde modul în care scrisul istoric a definit și a fost definit de ambientul cultural și politic al unei epoci.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>Voi urmări pe parcursul seminarului tipurile de discurs istoric pornind de la creatorii lui, de la biografia lor intelectuală, continuând cu circumstanțele în care a fost scris, scopurile pe care istoricii le-au urmărit, ce imagine asupra trecutului au oferit contemporanilor, destinatarii pe care i-au avut în vedere, publicul-țintă. Seminarul se va axa pe discutarea bibliografiei și analiza de texte istorice, cu scopul de a-i deprinde pe studenți să se desprindă de simpla narațiune a unui text pentru a surprinde ideile cuprinse, argumentația, tipul de cauzalitate, structura lui.</p>

8. Conținuturi

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații (seminarul se desfășoară din două în două săptămâni, câte două ore)
1..Începuturile scrisului istoric în spațiul românesc. Analistica și cronistica medievală	discuția, analiza de text, prezentarea power-point	<p><i>Problematica discutată</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Începuturile scrisului istoric</i> (listele de domnii din timpul lui Alexandru cel Bun) • cronistica epocii lui Ștefan

		<ul style="list-style-type: none"> • <i>scrisul istoric între medieval și modern:</i> autorii - ieșirea din anonim și asumarea paternității auctoriale. • genuri istorice - trecerea de la anal la cronică și apetitul pentru narațiune (Macarie, Eftimie și Azarie); caracteristicile scriiturii • legendă și istorie în Transilvania medievală • artă și istoriografie în secolul al XVI-lea valah
<p>2. Scrisul istoric românesc al secolului al XVII-lea. A existat o etapă umanistă în cultura română?</p>	<p>discuția, analiza de text, prezentarea power-point</p>	<p>Problematica discutată</p> <ul style="list-style-type: none"> • umanismul istoriografic românesc sub semnul întrebării, conceptul de "literatură română veche" • de la negație la afirmație: desprinderea trăsăturilor specifice ale umanismului istoriografic românesc prin raportare la cel apusean și sud-est european. Grile interpretative • scrisul istoric- atribut al elitei politice: lumea marilor boieri interesați de trecut și de actul cultural în genere; itinerarii formative ale autorilor de istorie, contactul cu școlile istoriografice europene • lărgirea cercului "învățaților" -lumea diecilor și a scribilor de cancelarie

		<ul style="list-style-type: none"> • genuri istorice cultivate (descrierile istorico-geografice-etnografice sau modelul umanist european; genuri marginale - jurnale și memorii sau istoria trăită, istoria imediată) • selecția temelor (definirea identității românilor între interes politic și afinități spirituale: tema originii romane, a latinității limbii, a continuității, elogiul Italiei) • "Spectacolul" uman - istoriile facțiunilor boierești sau istoria rivalităților, a trădărilor, a urii și a împăcării • sursele și definirea orizontului cultural al istoricilor • prefețele - spațiu al precizărilor metodologice • <i>"publicul" amator de istorie</i> - semnificațiile scrisului în limba română
<p>3. Preiluminism și iluminism istoriografic</p>	<p>discuția, analiza de text, prezentarea power-point</p>	<p>Problematica discutată</p> <ul style="list-style-type: none"> • Țările Române în epoca <i>"crizei conștiinței europene"</i>. Contextul politic și confesional • Depășirea europocentrismului spre o istorie a civilizației. Dimitrie Cantemir precursor al lui Voltaire? • Istoricii. Itinerarii formative, lecturi și biblioteci • Rațiune și lumini:

		<p>crearea unei terminologii filosofice românești; "Tratat spre surparea superstiției norodului",</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Istoria ca armă politică</i>: primele încercări de sinteză istorică; între adevăr și mit istoriografice-teza originii pur romane • formelescriiturii: istoria narațiune (Samuil Micu), istoria erudită (Gh. Șincai), istoria polemică (Petru Maior)
<p>4. Discurs și metodă istorică în perioada romantică</p>	<p>discuția, analiza de text, prezentarea power-point</p>	<p>Problematica discutată</p> <ul style="list-style-type: none"> • Istorie și politică sau reconstituirea trecutului prin prisma prezentului. Cultul eroilor medievali. Mitul unității naționale- Mihai Viteazul. • Spre o "istorie națională" sau spre o sinteză de istoria românilor (încercări de sinteză, publicarea de izvoare) • Istorie și memorialistică - istoriografia timpului trăit (istoriografia romantică postrevoluționară din Transilvania)
<p>5. De la criticismul junimist la triada critică</p>	<p>discuția, analiza de text, prezentarea power-point</p>	<p>Problematica discutată</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spirit critic și promovarea originalității; împotriva exagerărilor latiniste și a romanomaniei- rolul Junimii • Împlinirea sintezei -

		<p>A.D. Xenopol</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teoria istoriei - A.D. Xenopol • "Triada critică" - afirmarea unei noi generații; direcții de cercetare
6. Istoriografia română în perioada interbelică: instituționalizarea cercetării istorice, reprezentanți, școli istoriografice, direcții de cercetare	discuția, analiza de text, prezentarea power-point	<p>Problematica discutată</p> <ul style="list-style-type: none"> • Instituționalizarea cercetării istorice • Generații și concepții istorice: noua școală istorică. Contestarea lui Iorga • Direcții istoriografice: continuitate și schimbare • Școala istoriografică clujeană: Ioan Lupaș, Silviu Dragomir, Alexandru Lapedatu
7. Istoriografia română în perioada comunistă	discuția, analiza de text, prezentarea power-point	<p>Problematica discutată</p> <ul style="list-style-type: none"> • Periodizare • Instrumentalizarea scrisului istoric - teme favorite și teme ascunse; istorie și mit istoric • Ideologie și exprimare istoriografică. Limbajul de lemn

Bibliografie

- Bogdan, Ioan, *Cronicile slavo-române din sec. XV-XVI*, Ed. P.P. Panaitescu, Buc., 1959.
- Boia, Lucian, *Evoluția istoriografiei române*, Buc., 1976.
- Boia, Lucian, *Istorie și mit în conștiința românească*, Humanitas, 1997.
- Cândea, Virgil, *Rațiunea dominantă*, Cluj-Napoca, 1979, p. 73-128.
- Cândea, Virgil, *Stolnicul între contemporani*, Ed. Științifică, Buc., 1971.
- Dima-Drăgan, Corneliu, *Biblioteca unui umanist român, Constantin Stolnicul Cantacuzino*, București, 1967.
- Duțu, Alexandru, *Umaniștii români și cultura europeană*, Buc., 1974, p. 73-128.
- Duțu, Alexandru, "Modelul cultural brâncovenesc", în vol. *Constantin Brâncoveanu*, Ed. Paul Cernovodeanu, Florin Constantiniu, București, 1989, p. 156-170.
- Ilieș, Aurora, „Constantin Brâncoveanu și cronistica epocii sale”, în vol. *Constantin Brâncoveanu*, Ed. Paul Cernovodeanu, Florin Constantiniu, București, 1989, p. 202-218.
- Eliade, Mircea *Despre Eminescu și Hașdeu*, Ed. Junimea, 1987
- Georgescu, Vlad, *Politică și istorie. Cazul comuniștilor români: 1944-1977*, München, 1981.
- Lemny, Ștefan, *Întâlniri cu istoria în secolul XVIII- teme și figuri din spațiul românesc*, Iași, 2003.
- Lemny, Ștefan, *Cantemireștii: aventura europeană a unei familii princiare din secolul al XVIII-lea*, Polirom, 2010.
- Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române*, Ed. Fundației culturale române, 1997, p. 59-83.
- Mazilu, Dan Horia, *Noi despre ceilalți. Fals tratat de imagologie*, Iași, 1999.
- Mazilu, Dan Horia, *Literatura română în epoca Renașterii*, Ed. Minerva, Buc., 1984, (p. 266-350).

Nastasă, Lucian, *Generație și schimbare în istoriografia română. Sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX*, Presa Universitară clujeană, 1999.

Ornea, Zigu, *Originile romantismului românesc*, Ed. Minerva, București, 1972. Panaitescu, P.P. *Renașterea și românii*, în "Interpretări românești", Ed. Enciclopedică, Buc., 1994.

Panaitescu, P.P., "Începuturile istoriografiei în Țara Românească", în *Contribuții la istoria culturii românești*, Ed. Papacostea, Șerban, *Captive Clio: Romanian Historiography under communist rule*, în "European History Quarterly", London, 26, 1996.

Pecican, Ovidiu, *Troia, Veneția, Roma*, Cluj-Napoca, 1998, p. 184-208.

Pecican, Ovidiu: *Lumea lui Simion Dascălul*, Cluj-Napoca, 1998, p. 57-93, 107-121.

Pecican, Ovidiu, *B.P. Hașdeu istoric*, Cluj-Napoca, 2004.

Protase, Maria, *Petru Maior*, Ed. Minerva, Buc., 1973.

Șimanschi, Leon, "Istoriografia româno-slavă din Moldova. Lista domniilor din a doua jumătate a secolului al XIV-lea", în *Anuarul Institutului A.D. Xenopol*, Iași, XXI, 1984.

Teodor, Pompiliu, *Evoluția gândirii istorice românești*, Cluj-Napoca, 1970.

Teodor, Pompiliu, *Introducere în istoria istoriografiei din România*, Cluj-Napoca, 2002.

Teodor, Pompiliu, *Interferențe iluministe europene*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1984.

Teodor, Pompiliu, *Sub semnul luminilor. Samuil Micu*, Presa Universitară clujeană, 2000.

Teodor, Pompiliu, *Incursiuni în istoriografia română a secolului XX*, Oradea, 1995, p. 7-34.

Theodorescu, Răzvan, "Dunga cea mare a rodului și neamului său". Note istorice în arta brâncovenească", în vol. *Constantin Brâncoveanu*, Ed. Paul Cernovodeanu, Florin Constantiniu, București, 1989, p. 180-202.

Ursu, Nicolae, *Din nou despre paternitatea "Istoriei Țării Românești" atribuită stolnicului Constantin Cantacuzino*, în "Anuarul Institutului A.D. Xenopol", Iași, nr. XXV, 1988, nr.2.

Zane, Gheorghe, *N. Bălcescu: opera, omul epoca*, Ed. Minerva, București, 1975.

Zub, Alexandru, *Biruit-au gândul*, Ed. Junimea, Iași, 1983.

Zub, Alexandru, *Mihail Kogălniceanu istoric*, Ed. Junimea, Iași, 1974.

Zub, Alexandru, *Orizont închis. Istoriografia română sub dictatură*, Institutul European, 2000.

Zub, Alexandru, *A scrie și a face istorie*, Ed. Junimea, Iași, 1981.

Zub, Alexandru, *Istoriografia română la vârsta sintezei: A.D. Xenopol*, Iași, Institutul european, 2004.

Zub, Alexandru, *De la istoria critică la criticism*, Ed. Academiei R.S.R., Buc., 1985.

Zub, Alexandru, *Istorie și istorici în România interbelică*, Ed. Junimea, Iași, 1989.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Istoria istoriografie românești este o disciplină formativă, menită să îi introducă pe studenți în problematica istoriografică românească, să le prezinte permanențele și schimbările din istoriografia română, temele recurente și miturile. Prin analiza istoriografiei românești studenții pot înțelege mai bine societatea contemporană, cu speranțele, angoasele și speranțele ei așa cum sunt acestea exprimate în spațiul public prin discursul istoricilor sau al oamenilor politici.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator	Prezența, lectura bibliografiei, prezentări de capitole/cărți, analiza de text, participarea la discuții, realizarea unui eseu		30%
10.6 Standard minim de performanță	<ul style="list-style-type: none"> • parcurgerea a minim 5 cărți/studii din bibliografia de curs • minim o intervenție în discuțiile provocate în timpul cursului sau pe marginea izvoarelor care vor fi discutate la curs • realizarea unui eseu (cu note și bibliografie) pe o temă la alegere din tematica de seminar 		

Data completării

14.04. 2019

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului

de seminar

Data avizării în departament
departament

Semnătura directorului de

.....

.....